

Liikkuva Päijät-Häme 2030

Seuranta 2024 ja tavoitteet 2025

Päijät-Hämeen liitto

The Regional Council of Päijät-Häme

Liikkuva Päijät-Häme 2030, Seuranta 2024 ja tavoitteet 2025

B266 * 2025

ISBN 978-951-637-294-8

ISSN 1237-6515

Kannen kuva: Mia K Photography, Yli-Kaitala litti

Kiekkoilijoiden kuva: Lauri Rotko

Sisällysluettelo

JOHDANTO	5
1. OHJELMAN TOTEUTUMINEN 2024	6
1.1. Seuranta ja arviointi	6
1.2. Toimeenpano.....	6
2. PROJEKTIT 2024	8
2.1. Projektien toteutuminen.....	8
2.1.1. Liikuntaneuvonta	8
2.1.2. Harrastaminen	9
2.1.3. Olosuhteet ja ympäristö	10
2.1.4. TKI-toiminta, kehittävä arviointi ja palvelumuotoilu	11
2.1.5. Viestintä	12
2.1.6. Kokeilukulttuuri, tapahtumat ja kampanjat	14
3. SUUNNITELMA VUODELLE 2025	15
3.1. Tavoitteet ja toimenpiteet 2025	15
3.1.1. Yhteiset 2025	15
3.1.2. Liikuntaneuvonta 2025	16
3.1.3. Harrastaminen 2025	16
3.1.4. Olosuhteet & ympäristö 2025.....	17
3.1.5. TKI-toiminta, kehittävä arviointi ja palvelumuotoilu 2025	18
3.1.6. Viestintä, kokeilukulttuuri, tapahtumat ja kampanjat 2025	18
4. TILASTOKATSAUS	19
4.1. Move! -mittaukset.....	19
4.2. TEAviisari - Liikunnan edistäminen kunnissa.....	21
4.3. Liikkuvat kokonaisuudet	22
4.4. Rahoituksia ja avustuksia	23
4.4.1. AVI:n myöntämät avustukset	23
4.4.2. Muita avustuksia	24
4.4.3. Hyvinvointialueen avustukset	24
4.5. Ohjelmaan liittyvät hankkeet	24
4.5.1. Päijät-Häme – Suomen liikkuvin maakunta	24
4.5.2. Älykäs urheiluosuhde.....	25
4.5.3. STEP-UP	26
4.5.4. Kohti liikkuvampaa ja sporttisempaa Päijät-Hämettä	26

Päijät-Häme

Suomen liikkuvien
maakunta.

JOHDANTO

Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman ensimmäinen kokonainen toimintavuosi on takana. Ensimmäisiä vaikutuksia on nähtävissä eri organisaatioiden välisen poikkihallinnollisuuden ja yhteiskehittämisen lisääntymisenä sekä yhteistyön tiivistymisenä. Ohjelmatyön vaikutuksia on nähtävissä myös liikumisen edistämistä tukeville hankkeille myönnettyissä rahoituksissa.

Ohjelman toteutuksessa korostuu poikkihallinnollinen ja verkostomainen työ. Ohjelman onnistumisen kannalta on tärkeää saada kaikki tarvittavat tahot mukaan ja sitoutumaan ohjelman toteutukseen. Osaltaan sitoutumista ja ohjelman toteutusta on haastanut organisaatioiden resurssien niukkuus sekä ajankäytöllisestä että taloudellisesta näkökulmasta. Liikunnan rahoitus ei myöskään säästynyt hallituskauden leikkauksilta. Hallitusohjelmassa oleva Suomi liikkeelle -ohjelman myötä avautui kuitenkin uusia rahoitusmahdollisuuksia, joita on pyritty hyödyntämään ohjelman toteutuksessa.

Yhteistyöryhmä on toiminut ohjelman toimeenpanoa ohjaavana ja yhteensovittavana ryhmänä. LAB ammattikorkeakoulu fasilitoi ryhmäläisille työpajan, jossa ohjelmaa arvioitiin prosessina. Vahvuuksina tuli esille yhteinen jaettu tilannekuva, tahtotila ja päämäärä. Jatkossa on kuitenkin tarpeen kirkaistaa ohjelman toteutukseen tähtääviä toimenpiteitä. On myös löydettävä uusia, rohkeita toimintatapoja entisestään niukkenevien resurssien vuoksi sekä vahvistettava eri tahojen sitoutumista yhteiseen työhön.

Liikkuva Päijät-Häme -ohjelma perustuu vahvaan yhteiseen tahtotilaan, yhteiskehittämiseen ja yhteistyöhön. Tavoitteena on muodostaa liikumisen edistämistä eri näkökulmat huomioiva ekosysteemi. Fyysisin voimin tapahtuva liikkuminen on osa kestävästä liikkumisesta ja sen myötä osa ilmastotyötä ja ekologisesta kestävästä taloudesta. Vaalivuosi tuo mukanaan strategioiden, ohjelmien ja suunnitelmien päivityksiä. Tavoitteena on, että liikunnan ja fyysisen aktiivisuuden edistämisen merkitys nähdään eri organisaatioissa strategioiden, ohjelmien ja suunnitelmien tasolle nostettavana asiana.

On hyvä huomioida, että päijäthämäläisten fyysistä aktiivisuutta edistävää työtä tehdään laajalti Liikkuva Päijät-Häme -ohjelman toimeenpanorakenteiden ulkopuolella, joten raportissa kuvattu työ on vain osa liikumisen edistämisen laajaa kokonaisuutta. Raportissa kuvataan vuoden 2024 työtä ja sen onnistumista sekä asetetaan tavoitteet vuodelle 2025. Lisäksi raportin lopussa on tilastokatsaus ajankohtaisista seurattavista mittareista sekä esittely ohjelmatyöhön liittyvistä hankkeista.

Vuoden 2024 seurantaraportti ja vuoden 2025 tavoitteet käsitellään Liikkuva Päijät-Häme -ohjelman ohjausryhmässä 4.2.2025 ja maakuntahallituksessa 10.2.2025.

Lahdessa 27.1.2025

Saila Juntunen
projektipäällikkö
Päijät-Hämeen liitto

1. OHJELMAN TOTEUTUMINEN 2024

1.1. Seuranta ja arviointi

Ohjelman seuranta toteutetaan arvioimalla edellisen vuoden toteutumista vuosittain alkuvuoden aikana. Kerran valtuustokaudessa toteutetaan laajempi arviointi kuntien ja hyvinvointialueen laajan seurantaraportin (hyvinvointikertomus) tapaan. Ohjelman seurantaraportit käsitellään ohjausryhmässä ja maakuntahallituksessa, josta ne lähetetään tiedoksi kuntiin sekä hyvinvointialueelle. Lisäksi ohjelman etenemisestä tiedotetaan muille toimijoille.

Useat valtakunnalliset liikkumiseen liittyvät kyselyt ja tiedonkeruut toteutetaan joka toinen vuosi. Vuoden 2024 aikana julkaistiin kuntien liikunnan edistämisasiivisuutta kuvaavat TEAviisarin tulokset sekä vuosittain julkaistavat 5. ja 8. luokkalaisten fyysistä toimintakykyä mittaavien Move! -testien tulokset. Aikuisväestön terveyttä, hyvinvointia ja palveluita kuvaava Terve Suomi -tutkimuksen tulokset sekä lasten ja nuorten liikuntakäyttäytymistä kuvaavan LIITU-tutkimuksen tulokset julkaistaan kevään 2025 aikana. Seuraava kouluterveyskysely toteutetaan keväällä 2025.

1.2. Toimeenpano

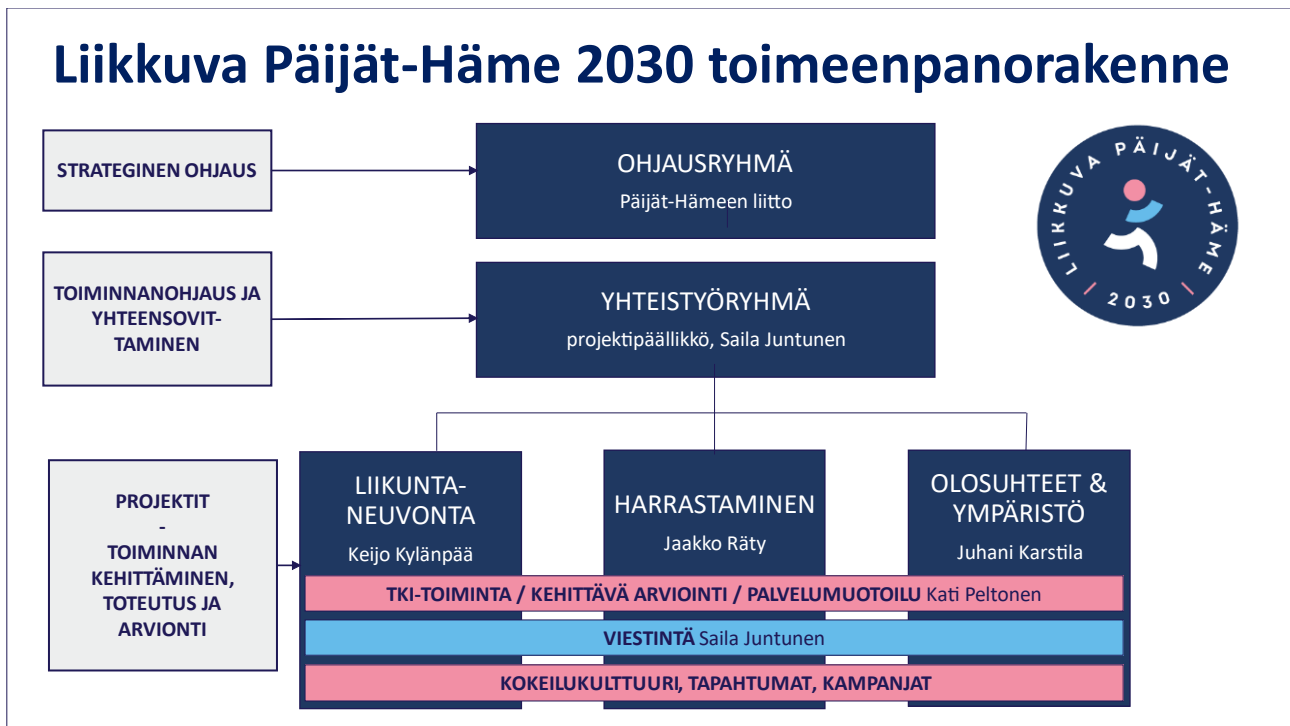
Ohjelmakokonaisuuden koordinointi toteutetaan Päijät-Hämeen liitosta osana kuntien rahoittamaa Päijät-Häme – Suomen liikkuvien maakunta -hanketta. Liikkuva Päijät-Häme -ohjelma toimii hankkeen toimintaa ohjaavana asiakirjana ja hankkeella on projektipäällikkö, jonka tehtävänä on koordinoita ohjausryhmän sekä projektien yhteistyöryhmän toimintaa.

Ohjausryhmän tehtävänä on ohjelman strateginen ohjaus. Ohjausryhmä tekee kokonaisarviointia ohjelman etenemisestä sekä tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden seurantaa. Lisäksi ohjausryhmä tunnistaa mahdollisia muutostarpeita ja ongelmakohtia sekä esittää tarvittavia korjausehdotuksia. Ohjausryhmässä on laaja edustus johtotason henkilöitä sidosryhmäorganisaatioista. Ohjausryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana kaksi kertaa. Ohjausryhmän sekä muiden ryhmien jäsenten tiedot löytyvät liitteenä raportin lopusta.

Yhteistyöryhmän kokoontumisia oli vuoden 2024 aikana yhteensä kuusi, joista yksi oli ohjelman arviointiin liittyvään työpajatapaaminen. Yhteistyöryhmän jäseninä ovat projektien vastuhenkilöt sekä sidosryhmien edustajia. Yhteistyöryhmä tukee projektien etenemistä ja vastuhenkilöiden työtä sekä valmistelee ohjausryhmässä käsiteltävät asiat.

Ohjelman toimeenpanoa tukemaan luodut projektit (liikuntaneuvonta, harrastaminen ja olosuhteet & ympäristö) toteutuvat lähellä käytäntöä. Projektit toimivat yhteiskehittämisen alustoina valittujen kokonaisuusien osalta. Liikuntaneuvonta, harrastaminen sekä olosuhteet & ympäristö -projektien koordinoituvastuu on ollut vuoden 2024 aikana Päijät-Hämeen Liikunnalla ja Urheilulla. Poikkileikkaavista projekteista TKI-toiminta, kehittävän arviointi ja palvelumuotoilu on vastannut Haaga-Helia

ja viestinnästä Päijät-Hämeen liitto. Jokaisella projektilla on ollut nimetty oma vastuhenkilö, joka on koordinoinut projektin etenemistä. Vastuuhenkilöt ovat toimineet oman työnsä ohella. Vuoden 2025 alusta projektien vastuuhenkilöihin tuli muutamia muutoksia.

Kuva 1. Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman toimeenpanorakenne ja vastuuhenkilöt vuonna 2025

Projektit ovat toimineet vuoden 2024 aikana omien tarkennettujen suunnitelmien mukaisesti. Poik-kileikkaavista projekteista aktiivisimmin on toiminut TKI-kokonaisuus. Viestinnällistä työtä on toteutettu jonkin verran, mutta kokeilukulttuuri, tapahtumat ja kampanjat -projekti ei ole käynnistynyt erillisenä kokonaisuutena vastuutahon ja resurssien puutteen vuoksi.

Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman päämääränä on lisätä päijäthämäläisten fyysistä aktiivisuutta ja vähentää paikallaanoloa. Vuosien 2023–2025 painopisteeksi valittiin lapset, nuoret ja lapsiperheet, mikä on tarkoittanut mm. kehittämiskohteiden priorisointia.

2. PROJEKTIT 2024

2.1. Projektien toteutuminen

Projektien toteutumista kuvaaviin taulukoihin on koottu ryhmien omat tavoitteet ja toimenpiteet. Tavoitteiden toteutumista on arvioitu liikennevalojen tapaan.

2.1.1. Liikuntaneuvonta

Liikuntaneuvonta projekti on toteutunut vuoden 2024 aikana olemassa olevissa kehittämisverkostoissa. Valtakunnallisia kehittäjäverkostoja on 4, alueellisia 5, paikallisia 10, ohjausryhmiä 4 sekä lisäksi toiminnallisia verkostoja kohderyhmittäin. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat liikuntaneuvonnan palveluketju- ja palveluprosessi, kirjaaminen ja arviointi, viestintä ja markkinointi, osaamisen tukeminen sekä alueellinen yhteistyö. Liikuntaneuvonnan tilastoja vuodelta 2024:

- Lasten, nuorten ja perheiden liikuntaneuvonnan kehittäminen. Lahden pilotti, jossa uusia asiakkaita on ollut 78 ja asiakaskäyntejä 272.
- Liikuntaneuvontakokonaisuuden kehittäminen, kaikki ikä- ja kohderyhmät. Uusia asiakkaita on ollut 591 ja asiakaskäyntejä 1 375. Kokonaismäärät ovat todennäköisesti hieman suuremmat, sillä kirjaamisjärjestelmässä on havaittu teknisiä epätarkkuuksia tietojen tallentamisessa.
- Liikuntaneuvonnan jalkautuminen osaksi kutsuntatilaisuuksia. Kutsunnoissa on tavoitettu 1 401 nuorta, joista 683 on vastannut fyysistä kuntoa ja liikuntakäyttötymistä kartoittavaan kyselyyn, tulokset ovat vielä analysoitavissa.

Liikuntaneuvonnan kehittämistyö liittyy Liikkuva Päijät-Häme ohjelman tavoitteisiin:

- Päijäthämäläisten arki on fyysisesti aktiivista ja yhä useampi liikkuu liikkumisen suositusten mukaisesti
- Toteutetaan varhaista puuttumista ja aktivoidaan vähän liikkuvia

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aikataulu	Mittarit	Arvio
Varmistaa ja vahvistaa Päijät-Hämeen liikuntaneuvonnan poikkihallinnollinen toimivuus huomioiden kaikki ikäryhmät	<ul style="list-style-type: none">- Alueellinen ja paikallinen koordinointi- Kehittäminen ja vakiinnuttaminen- Työikäisten ja ikääntyneiden asiakaspolun vahvistaminen- Kestävyysajattelun / planetarisen terveyden sisällyttäminen osaksi liikuntaneuvontaa- Oppilaitos- / opiskelijajayhteistyön toteuttaminen	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut	

Kehittää Päijät-Hämeen liikuntaneuvonnan lasten, nuorten ja perheiden palvelupolku	<ul style="list-style-type: none"> - Lasten, nuorten ja perheiden liikuntaneuvonnan pilotti Lahdessa - Asiakaspolun rakentuminen: lapset & perheet - Move! -polun rakentuminen - Kutsuntaikäisten tavoittaminen 	2024-2025	Toteutunut / ei toteutunut	
--	---	-----------	----------------------------	--

2.1.2. Harrastaminen

Harrastamisen projektiryhmä on kutsuttu kokoon vuoden 2024 lopulla ja ryhmän ensimmäinen tapaaminen on tammikuussa 2025. Harrastamisen kokonaisuus liittyy mm. seuraaviin olemassa olevien verkostojen ja ryhmien toimintaan:

- Alueellinen Harrastamisen Suomen mallin koordinaattoriverkosto, kuntien harrastuskoordinaattorit, 2 krt/vuosi
- Avoimet Ovet (kaikille avoin liikunta) -verkosto, 2krt/vuosi
- Muut Liikkuvat kokonaisuuden verkostot, kuntakohtaisesti ja yhdessä vuosittain
- Seurafoorumit & yhdistysillat, 1–2 krt/vuosi/kunta
- Toiminnanjohtajaverkosto, 4 krt/vuosi
- PHUra –valmennusverkosto, 2 krt/vuosi

Harrastamisen projektiryhmän alle muodostuu olemassa olevien verkostojen ja ryhmien lisäksi lisää teemaryhmiä, jotka kehittävät teemaan liittyen alueellista toimintaa ja vastaavat omalta osaltaan tavoitteiden toteutumista.

Ryhmän kehittämistyö liittyy Liikkuva Päijät-Häme ohjelman tavoitteisiin:

— Jokaisella on mahdollisuus fyysistä aktiivisuutta tukevaan harrastukseen

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aikataulu	Mittarit	Arvio
Harrastamisen määrittely ja kokonaisuuden täydennykset	Tarkennetaan harrastamisen määrittely ja siihen liittyvät mittarit	kevät 2024	Toteutunut / ei toteutunut	
Nykytilan kartoitus <ul style="list-style-type: none"> • seuratoiminta • harrastaminen koulupäivän aikana 	<ul style="list-style-type: none"> - Kerätään seuratoiminnan alueellinen data yhteen - Selvitetään mahdolliset olemassa olevat mittarit koulupäivän aikana toteutettava harrastamisen lasten ja nuorten osalta (esim. HSM) - Yhteistyö Harrastamisen Suomen mallin ja kuntien harrastuskoordinaattoreiden kanssa 	2024 Liitu tutkimus 2024, tulokset kevät 2025	Toteutunut / ei toteutunut	

Uudenlaisen matalan kynnyksen ja kaikille avoimen liikuntaharrastamisen suunnittelu ja pilotointi	Aloitetaan seuratoiminta 2.0. suunnittelu <ul style="list-style-type: none"> • kaikille avoin liikuntaharrastaminen • mahdollinen pilotointi erikseen valittavien tahojen kanssa 	2024	Toteutunut / ei toteutunut	0
---	--	------	----------------------------	---

2.1.3. Olosuhteet ja ympäristö

Olosuhteet ja ympäristö -projektissa toimii erillinen poikkihallinnollinen kehittämisryhmä. Vuoden 2024 aikana ryhmä kokoontui 5 kertaa ja se on vakiinnuttanut toimintansa. Olosuhteet ja ympäristö -projektin vetovastuu vaihtuu vuoden 2025 alusta Suomen urheiluopistolle Älykäs urheiluolosuhde -hankkeen myötä. Älykäs urheiluolosuhde -hanke toteutuu Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoituksella ja sen toteutusaika on 01.10.2024 - 31.12.2026.

Ryhmän kehittämistyö liittyy Liikkuva Päijät-Häme ohjelman tavoitteisiin:

- Arkiympäristöt ovat liikkumisen mahdollistavia, liikkumiseen houkuttelevia ja turvallisia
- Liikkumisolosuhteiden kunnossapito ja kehittäminen on suunnitelmallista ja ympäristökuormituksen huomioivaa

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aikataulu	Mittarit	Arvio
Liikuntapaikkarakentamisen suunnitelmat ja investointiohjelma vuosille 2026–2030 kunnissa ja opistoilla	Mallia muiden suunnitelmista, kilpailutukseen liittyvä yhteistyö, hankintoihin liittyvä yhteistyö, sudenkuoppien välttäminen, ym.	2025 elokuun loppuun mennessä	Toteutunut / ei toteutunut	0
Kunnossapitosuunnitelmat kunnissa ja opistoilla	Yhteistyö kunnossapidossa, kalusteiden kiertäyksessä ym.	2025 loppuun mennessä	Toteutunut / ei toteutunut	0
Olemassa olevien tilojen parempi käyttö	Tilojen ylikunnallisen käytön mahdollistaminen, yksityisten tilojen hyödyntäminen ym.		Toteutunut / ei toteutunut	0

Seminaarit/webinaarit	Pyöräily-, kävely- ja luontoliikuntareitistöt, Liikuntapaikkarakentaminen, Hankintaforumi-tapahtuma	Vuosittain	Toteutunut / ei toteutunut 2/3 toteutui	O
Pätevä liikuntapaikkahoidon henkilöstö	Palkataan koulutettua henkilöstöä, mikäli ei koulutusta (koulutukseen)	Heti / 2030 mennessä	Kaikki liikuntapaikkamestarit ja liikuntapaikahoitajat ovat käyneet alan koulutuksen	O
Päijät-Hämeen liikuntapaikkamestarien ja -hoitajien tapaaminen	Tapaamiset 1–2 kertaa vuodessa, ajankohtaisia aiheita / koulutusta, yhteistyömahdollisuudet liikuntapaikkojen kunnossapidossa	Aloitetaan syksyllä 2024	2.10.2024 sovittu tapaaminen peruttiin vähällisen osallistujamäärän takia	O
Kävelyn ja pyöräilyn edistämissuunnitelma kaikissa kunnissa	Suunnitelmat on jo olemassa (pl. Padasjoki)	2024-	Toteutunut 9/10 kuntaa	O

2.1.4. TKI-toiminta, kehittävä arviointi ja palvelumuotoilu

TKI-toiminta, kehittävä arviointi ja palvelumuotoilu -ryhmän (jatkossa TKI-ryhmä) vetovastuu on ollut vuoden 2024 ajan Haaga-Helia ammattikorkeakoululla. Vetovastuu vaihtuu vuoden 2025 alusta LAB-ammattikorkeakoululle.

TKI-ryhmän tehtävänä on ollut Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman arvioinnin suunnittelu, arvioinnin toteutus yhdessä Päijät-Hämeen liiton kanssa sekä projektiryhmien (liikuntaneuvonta, harrastaminen, olosuhteet) arvioinnin sparraus. Ryhmän työskentely keskittyi vuoden 2024 aikana ohjelman arvioinnin ja seurannan kehittämiseen. TKI-toiminnan ja palvelumuotoilun sisällöt vaativat vielä määrittelyä ja täsmennystä.

Ryhmän toimesta järjestettiin tiedotus-, verkostoitumis- ja ideointitilaisuuksia hankeyhteistyöhön ja rahoitushakuihin liittyen. Suomi liikkeelle -ohjelman rahoitushakuihin järjestettiin kuntien sekä sidosryhmien edustajille kaksi hankeklinaa. Kaikille avoimessa Päijät-Häme liikkuvaksi tutkitulla tiedolla -tilaisuudessa oli esittelyssä kuusi liikkumiseen liittyvää hanketta sekä työpajaosuus. Tilaisuuden tavoitteena oli jakaa tietoa hankkeista ja niiden jalkautukseen liittyvistä kokemuksista, rakentaa yhteistyötä ja kartoittaa yhdessä tarpeita tuleville TKI-toimille.

Hankkeiden käyttöön suunniteltua mittaripankkia ei valmisteltu, mutta tarvetta on hyvä arvioida uudelleen myöhemmin. Mittaripankki suunniteltiin lapsiin ja nuoriin kohdistuvien hankkeiden tueksi tuottamaan yhteismitallista arviointitietoa. Tässä vaiheessa näitä hankkeita ei ole juurikaan käynnistynyt eikä tarvetta yhteiselle arviointityöpakille ole ollut.

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aikataulu	Mittarit	
Tarkennetaan mittaristo	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään olemassa olevat mittarit, mm. kutsuntaikäisten fyysisen aktiivisuuden mittaamiseksi, nykytilanteen tietojen kerääminen ja visualisointi 	Vuoden 2024 aikana	Toteutunut / ei toteutunut	○
Laaditaan ohjelman prosessiarviointi	<ul style="list-style-type: none"> Projektien arviointi, organisaatioiden sitoutumisen arviointi 	Vuoden 2024 aikana	Toteutunut / ei toteutunut	○
Valmistellaan mittaripankki	<ul style="list-style-type: none"> Kootaan mittarit, joita voidaan hyödyntää eri hankkeissa, keräten yhtenäistä tietoa 			○
Tunnistetaan ohjelman liittyviä tutkimus- ja kehittämis-kohteita sekä tietoa aukkoja	<ul style="list-style-type: none"> Päijät-Häme liikkuvaksi tutkittulla tiedolla -tilaisuus 29.11.2024 Hankeklinikat Suomi liikkeelle -ohjelmaan liittyen 	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut	○
Varmistetaan suunnitelmallisuus ohjelman liittyvien opinnäytetöiden osalta	<ul style="list-style-type: none"> Kerätään opinnäytetöiden aiheita Liikkuva Päijät-Häme Teams-alustalle, tarjotaan aiheita alueen korkeakouluopiskelijoille 	Jatkuva	Alusta valmis kevät 2024, alusta osoittautui toimimattomaksi	○
Hanketyön suunnitelmallisuuden vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeiden ja hankeaihioiden kokoaminen yhteiselle hankealustalle 	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut Toteutuneiden hankehakemusten määrä	○
Palvelumuotoilun kokonaisuuden tarkennus	<ul style="list-style-type: none"> TKI-ryhmä toteuttaa 	Kevät 2024	Toteutunut / ei toteutunut	○

2.1.5. Viestintä

Viestinnän päätavoitteena on lisätä tietoisuutta fyysisen aktiivisuuden merkityksestä ja Liikkuva Päijät-Häme 2030 –ohjelmasta sekä tukea projektien (liikuntaneuvonta, harrastaminen, olosuhteet)

viestinnän toteutumista. Liikkuva Päijät-Häme ohjelman viestinnän kokonaisvastuu on Päijät-Hämeen liitolla. Tapahtumiin yms. liittyvä viestintä on toteutettu Päijät-Hämeen liiton viestintäkanavien kautta. Viestintään ei ole koottu erillistä projektiryhmää.

Liikkuva Päijät-Häme oli mukana Lahdessa järjestetyillä Hyvin sanottu -festivaaleilla 28.5.2024 järjestämässä liikkumiseen ja kulkutapojen valintaan liittyvän keskustelutilaisuuden Askel ja polkaisu kerrallaan tulevaisuuteen. Lisäksi osana Lahden visuaalisten taiteiden museo Malvan ja kumppanien Taidevaltakunta-biennaalia ja Valtakunnan askelmitta -teosta järjestettiin Lahdessa avoin taidetta ja liikuntaa yhdistävä tilaisuus 7.6.2024. Liikkuva Päijät-Häme oli mukana Lahden tiedepäivässä posteriesityksenä.

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aika- taulu	Mittarit	
Lisätään tietoisuutta Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelmasta	Sidosryhmätapaamiset <ul style="list-style-type: none"> • Kuntajohtajat, 2 x vuosi • Liikuntatoimen viranhaltijat, säännöllisesti yhteistyössä PHLU:n kanssa • Hyvinvointikoordinaattorit • Viestijät, 1–2 x vuosi • Maakuntahallitus, 1–2 x vuosi, • Hyvinvointialueen hyte-lautakunta, 1–2 x vuosi 	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut	○
	Mediyhteistyö <ul style="list-style-type: none"> • Mediainfo, tammikuu • Tiedotteet, tarpeen mukaan väh. 2 x vuosi • ESS, paikallislehdet, väh. 2x vuosi • Radio Voima, väh. 2 x vuosi • Yle, väh. 1 x vuosi 	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut	○
	Liikkuva Päijät-Häme seminaari	1 x vuosi	Toteutunut / ei toteutunut Osallistujatavoite 70	○
Liikkuva Päijät-Häme brändin luominen	Logon käyttö	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut	○
Projektien viestinnällinen tuki	Projektien viestinnällinen tuki	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut	○

2.1.6. Kokeilukulttuuri, tapahtumat ja kampanjat

Kokeilukulttuuri, tapahtumat ja kampanjat ei ole edennyt erillisenä kokonaisuutena, mutta kampanjointia on toteutunut osana viestinnän kokonaisuutta. Vuoden aikana toteutettiin kaksi maakunnallista kampanjaa yhteistyössä kuntien ja sidosryhmien kanssa ajoittuen Pyöräilyviikolle sekä Euroopan liikkujan viikolle. Pyöräilyviikon kampanjointi kohdennettiin kaikille alueen asukkaille. Euroopan liikkujan viikon kampanja kohdentui koulujen Wilma-viestien kautta koululaisiin, opiskelijoihin sekä vanhempiin. Kampanjaviestissä kannustettiin liikkumaan koulumatkoja kävellen tai pyöräillen.

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aikataulu	Mittarit	
Asukkaiden innostaminen liikkumaan	Tapahtumat, kampanjat	Jatkuva	Toteutunut x 2	0

3. SUUNNITELMA VUODELLE 2025

3.1. Tavoitteet ja toimenpiteet 2025

Yhteistyöryhmä laati Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman yleiset tavoitteet vuodelle 2025. Lisäksi jokainen projektiryhmä on sopinut omista tavoitteistaan ja toimenpiteistään.

3.1.1. Yhteiset 2025

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aika- taulu	Mittarit
Liikkumisen edistäminen on strateginen tavoite maakunnassa, hyvinvointialueella ja kunnissa	<p>Keskeisissä strategisissa asiakirjoissa on kirjaukset liikkumisen edistämisestä / liikkunnasta</p> <ul style="list-style-type: none">- Maakuntastrategia ja -ohjelma- Hyvinvointialueen strategia ja hyvinvointisuunnitelma- Kuntastrategiat, hyvinvointisuunnitelmat, liikkumishjelmat	2025	Toteutunut / ei toteutunut
Liikkumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistämisen teema vahvistuu TKI-toiminnassa	<ul style="list-style-type: none">- Oppilaitosten ja korkeakoulujen strategiset linjaukset ja painopisteet sekä TKI-toiminnan kohdennukset- Hyvinvointialueen, kuntien, 3. sektorin sekä muiden toimijoiden TKI-toiminnan kohdennukset	2025	Itsearviointi Toteutunut / ei toteutunut
Projektien toiminta vakiintuu	<ul style="list-style-type: none">- Projektiryhmät toimivat yhteiskehittämisen alustoina- Konkreettinen yhteistyö käytännön tasolla- Ryhmien jäsenet ja taustaorganisaatiot sitoutuvat ja kohdentavat resursseja projektien toteutukseen	2025	Itsearviointi Toteutunut / ei toteutunut
Kansallinen ja kansainvälinen rahoitus ohjelman mukaiseen työhön	<ul style="list-style-type: none">- Kehittämistyö perustuu tietoon ja tarpeisiin- Projektiryhmät toimivat kehittämiskohdeiden ja rahoitustarpeiden välittäjinä- TKI-ryhmän tuki kehittämistyöhön	Jatkuva	Haetut ja myönnetyt avustukset

Liikkumisen edistämiseen liittyvän viestintää kehitetään	<ul style="list-style-type: none"> - Viestinnän yhteiskehittäminen, toimien suunnittelu ja toteutus esim. sosiaalinen markkinointi, mainosvideot, kummit - Liikunta- ja terveysviestinnän koulutuksen järjestäminen 	Kevät 2025	Toteutunut / ei toteutunut
---	---	------------	----------------------------

3.1.2. Liikuntaneuvonta 2025

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aikataulu	Mittarit
Varmistaa ja vahvistaa Päijät-Hämeen liikuntaneuvonnan poikkihallinnollinen toimivuus huomioiden kaikki ikäryhmät	<ul style="list-style-type: none"> • Alueellinen ja paikallinen koordinaointi • Kehittäminen ja vakiinnuttaminen • Työikäisten ja ikääntyneiden asiakaspolun vahvistaminen • Kestävyysajattelun / planetaarisen terveyden sisällyttäminen osaksi liikuntaneuvonta • Oppilaitos- / opiskelijayhteistyön toteuttaminen 	Jatkuva 2024-2025	Toteutunut / ei toteutunut
Päijät-Hämeen liikuntaneuvonnan lasten, nuorten ja perheiden palvelupolun kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Lasten, nuorten ja perheiden liikuntaneuvonnan pilotti Lahdessa: Toiminnan laajentaminen koko maakunnan kattavaksi Lahden pilottia hyödyntäen. • Move! -polun rakentuminen • Kutsuntaikäisten tavoittaminen 	2024-2025	Toteutunut / ei toteutunut
Liikuntaneuvonnan viestinnän ja markkinoinnin vahvistaminen, sekä osaamisen kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • HVA:n koulutus- ja infokiertue • Liikuntaneuvonnan seminaari 	2025	Toteutunut / ei toteutunut

3.1.3. Harrastaminen 2025

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aikataulu	Mittarit
Harrastamisen määrittely ja kokonaisuuden täydennykset	Tarkennetaan harrastamisen määrittely ja siihen liittyvät mittarit	2025	Toteutunut / ei toteutunut
Nykytilan kartoitus <ul style="list-style-type: none"> • seuratoiminta • harrastaminen koulupäivän aikana 	<ul style="list-style-type: none"> - Kerätään seuratoiminnan alueellinen data yhteen - Selvitetään olemassa olevat mittarit koulupäivän aikana toteutettava harrastamisen lasten ja nuorten osalta 	2025 (lisärahoitus) Liitu tulokset kevät 2025	Toteutunut / ei toteutunut

	- Yhteistyö Harrastamisen Suomen mallin ja kuntien harrastuskoordinaattoreiden kanssa		
Uudenlaisen matalan kynnyksen ja kaikille avoimen liikuntaharrastamisen suunnittelu ja pilotointi	Aloitetaan seuratoiminta 2.0. suunnittelu - kaikille avoin liikuntaharrastaminen - mahdollinen pilotointi erikseen valittavien tahojen kanssa	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut

3.1.4. Olosuhteet & ympäristö 2025

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aika- taulu	Mittarit
Maakunnallisen yhteistyön lisääminen liikuntapaikkojen hoidossa	Suunnittelu ja mahdollinen pilotti spesifissä ylläpidon tehtävässä. Kilpailutukseen ja hankintoihin liittyvä maakunnallisen yhteistyön pilottimallin rakentaminen.	Syky 2025	Toteutunut / ei toteutunut
Osaamisen lisääminen	Päijät-Hämeen alueen liikuntapaikantekijöiden koulutustapahtuma 2x vuodessa 2030 mennessä kaikki Päijät-Hämeen liikuntapaikkamestarit ja liikuntapaikkahoitajat ovat käyneet alan koulutuksen	Kevät 2025 Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut
Liikuntaolosuhteiden ylläpitokustannuksien mallipohjan rakentaminen	Ensimmäinen versio tehty 2024, jatketaan kehitystä	2025	Toteutunut / ei toteutunut
Liikuntapaikkojen ympäristökuormituksen nykytilan selvitys	LAB-ammattikorkeakoulun kanssa suunnitelma (projekti / opinnäytetyö) TEAvisarin tarkastelu liikuntapaikkojen ylläpidon ympäristönäkökulman huomioimisessa.	2025	Toteutunut / ei toteutunut
Asukkaiden osallisuuden vahvistaminen	Asukkaiden osallistuttaminen liikuntapaikkahankkeisiin (kyselyt, OSBU tmv.)	2024–2026	Toteutunut / ei toteutunut
Liikuntaolosuhteiden kehittäminen on suunnitelmallista	Liikuntapaikkarakentamisen suunnitelmat ja investointiohjelmat kunnissa ja opistoilla	2024–2026	Toteutunut / ei toteutunut

3.1.5. TKI-toiminta, kehittävä arviointi ja palvelumuotoilu 2025

Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aikataulu	Mittarit
Hanketyön suunnitelmallisuuden vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään tiedotus-, verkostoitumis- ja ideointitilaisuuksia hankeyhteistyöhön ja rahoitushakuihin liittyen - Muodostetaan kokonaiskuva myönne-tyistä hankerahoituksista - Kootaan hankkeet ja hankeaihiot yhteiselle alustalle - Jalkautetaan tutkittua tietoa ja käytän-töjä 	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut Toteutuneiden hanke-hakemusten määrä
Tunnistetaan ohjelmaan liittyviä tutkimus- ja kehittämiskohteita sekä tietoaukkoja	<ul style="list-style-type: none"> - Hyödynnetään projekteista saatuja koke- muksia sekä tutkittua tietoa - Hyödynnetään opinnäytetöitä selvitys- / tutkimustyössä 	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut
Palvelumuotoilun ja innovaatiotoiminnan kokonaisuusien tarkennus	<ul style="list-style-type: none"> - Täsmennetään miten palvelumuotoilu ja innovaatiotoiminta on hyödynnettävissä ja toteutettavissa liikkumisohjelman to- teutuksessa - Hyödynnetään projekteista saatua tie- toa, kokemuksia ja tarpeita 	2025	Toteutunut / ei toteutunut

3.1.6. Viestintä, kokeilukulttuuri, tapahtumat ja kampanjat 2025

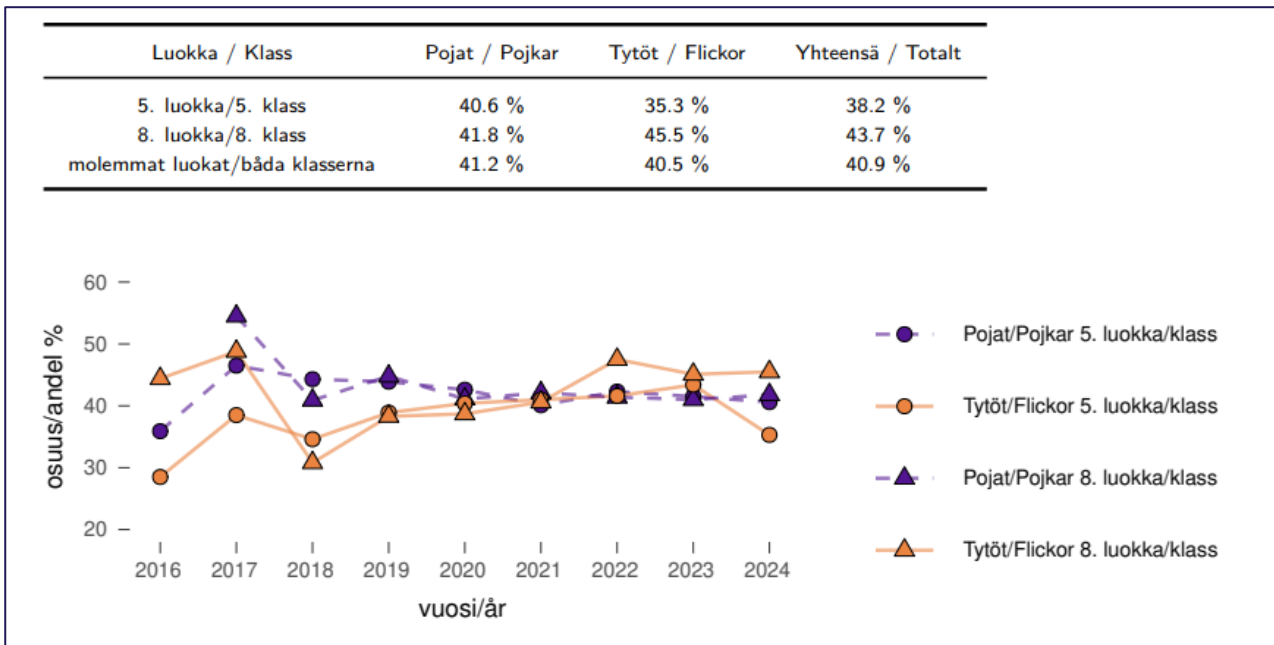
Tavoite	Toimenpide / Yhteistyö	Aikataulu	Mittarit
Lisätään tietoi- suutta ja sitoutu- mista Liikkuva Päijät-Häme 2030 -oh- jelmaan	<ul style="list-style-type: none"> - Sidosryhmätapaamiset - Mediayhteistyö - Liikkuva Päijät-Häme seminaari 1x vuosi - Viestintäyhteistyö projektien kanssa 	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut
Liikkuva Päijät- Häme brändin vah- vistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Logon käytön laajentaminen sidosryh- mille 	Jatkuva	Toteutunut / ei toteutunut
Asukkaiden innos- taminen <ul style="list-style-type: none"> • fyysisesti aktiivi- seen elämänta- paan • kestävien kulkuta- pojen käyttöön 	<ul style="list-style-type: none"> - Tapahtumat ja kampanjat sidosryh- mäyhteistyössä - Pyöräilyviikko 2.-11.5.2025 - Euroopan liikkujan viikko 16.-22.9.2025 - Kestävän liikkumisen teemavuosi 2025 	2025	Toteutunut / ei toteutunut

4. TILASTOKATSAUS

4.1. Move! -mittaukset

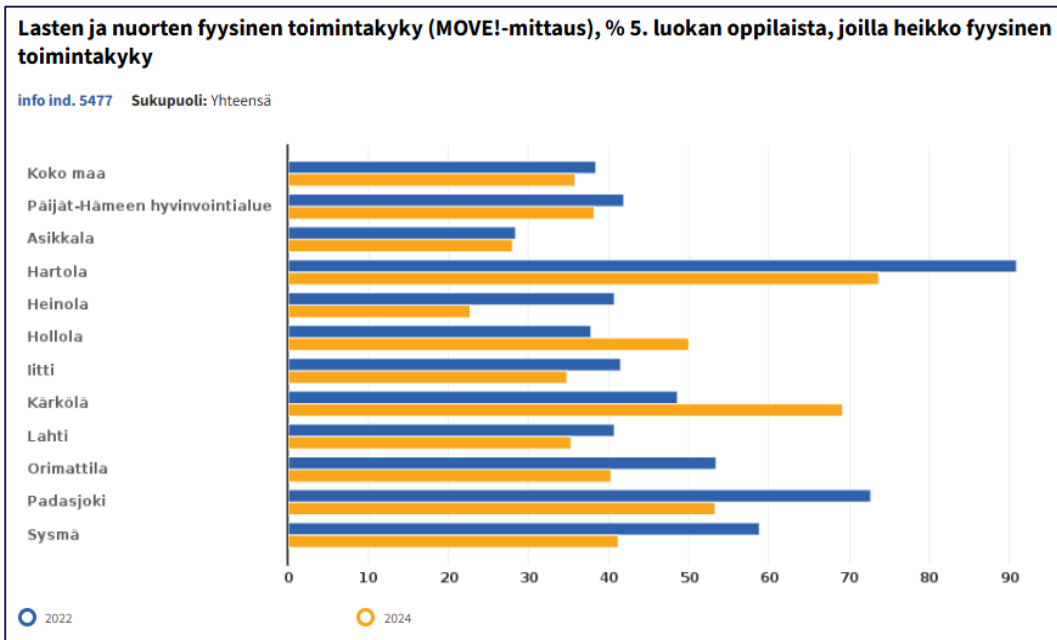
Move! -mittaukset toteutetaan perusopetuksen 5. ja 8. luokkien oppilaille. Move! on fyysisen toimintakyvyn mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Lisäksi tuloksia voidaan hyödyntää mm. liikunnanopetuksessa, terveystarkastuksissa sekä alueellisessa ja paikallisessa hyvinvointitoimenpiteiden suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa.

Yli 38 %:lla pääjätämäläisistä 5. luokan oppilaista fyysinen toimintakyky on terveydelle haitallisella tasolla. 8. luokkalaisista vastaava prosenttiosuus on 44. Tyttöjen ja poikien välinen ero on varsin suuri. 5. luokan oppilailla poikien tilanne on heikompi ja vastaavasti 8. luokan oppilaista tyttöjen tilanne on heikompi (Kuva 1.) Valtakunnallisesti fyysisen toimintakyvyn heikkeneminen näyttää pysähtyneen ja kääntyneen hieman laskuun. Valtakunnallisesti kaupungeissa ja maaseudulla asuvien lasten ja nuorten fyysisessä toimintakyvyssä on merkittäviä eroja. Kaupunkimaisissa kunnissa lasten ja nuorten toimintakyky on selkeästi parempi kuin maaseutumaisissa kunnissa. Maaseutumaisissa kunnissa alhainen toimintakyky oli 50 prosentilla 8.-luokkalaisista tytöistä, kun kaupunkimaisissa kunnissa näin oli 41,6 prosentilla.

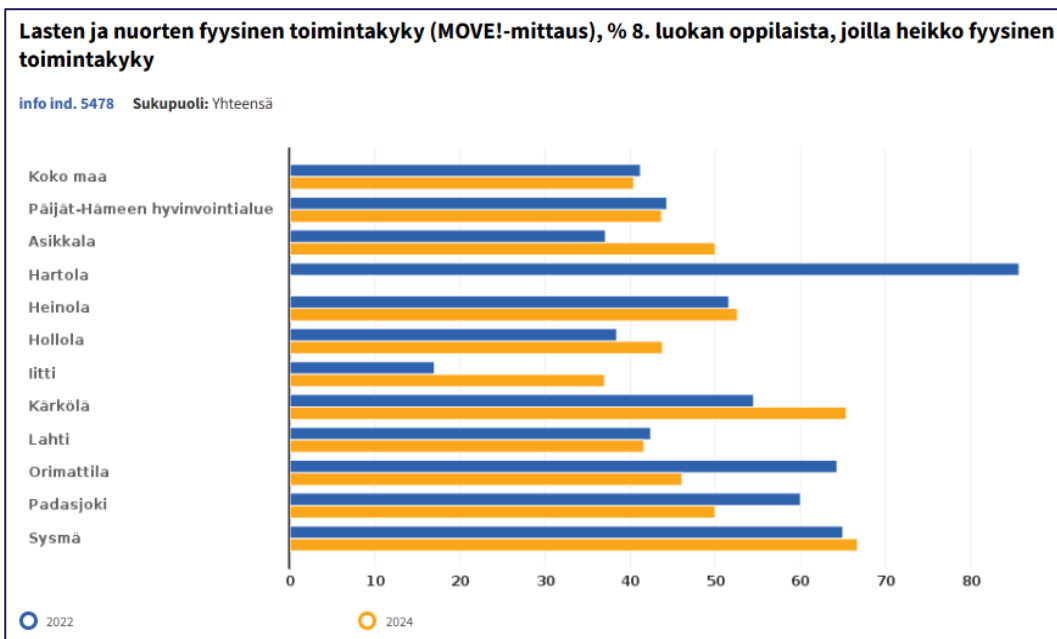
Kuva 1 Move! -mittaustulokset 2016–2024 Päijät-Hämeessä 5.lk. ja 8.lk oppilailla

Vertailtaessa vuosien 2022 ja 2024 tuloksia (Kuva 2) 5. luokan oppilaiden fyysinen toimintakyky on parantunut Päijät-Hämeen kunnissa Kärkölää ja Hollolaa lukuun ottamatta.

Kuva 2 Move! -mittaustulokset 5. lk. vuosilta 2022 ja 2024

Päijät-Hämeen 8. luokan oppilaiden fyysinen toimintakyky on heikentynyt vuosien 2022 ja 2024 välillä kuuden kunnan alueella (Kuva 3). Todennäköisesti vähäisen oppilasmäärän vuoksi Hartolasta ei ole tietoja vuodelta 2024.

Kuva 3 Move! -mittaustulokset 8. lk. vuosilta 2022 ja 2024

4.2. TEAvisari - Liikunnan edistäminen kunnissa

TEAvisari kuvaa kuntien tekemää liikunnanedistämistyötä osana laajempaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. TEAvisarissa tavoiteltava maksimipistemäärä on 100. Tiedonkeruu toteutetaan kahden vuoden välein. Viimeisimmät tulokset ovat keväältä 2024.

TEAvisarin tulosten perusteella Päijät-Hämeen kunnissa tehtävän liikunnanedistämistyön tilanne on keskiarvoltaan hieman parempi koko maan tasoon verrattuna. Kuntakohtaista vaihtelua on Heinolan 87 pisteestä Hartolan 46 pisteeseen. (Taulukko 1.) Vahvuudet ja kehityskohteet vaihtelevat kuntien välillä suuresti. Sisältöjen tarkemman tarkastelun perusteella maakunnan tasolla kehittämiskohteita löytyy mm. ympäristöjohtamiseen sekä yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseen liittyen.

	KOKO MAA	LAHTI	HEINOLA	ORIMATTILA	HOLLOLA	ASIKKALA	IITTI	KÄRKÖLÄ	PADASJOKI	SYSMÄ	HARTOLA
KOKONAISPISTEMÄÄRÄ	69	68	87	69	76	82	80	76	64	57	46
SITOUTUMINEN	65	56	80	78	74	87	83	78	61	28	46
JOHTAMINEN	61	44	100	44	89	50	100	56	56	89	56
SEURANTA JA TARVEANALYYSI	72	68	81	81	78	89	56	78	38	33	9
VOIMAVARAT	59	57	86	83	57	75	60	70	92	70	61
OSALLISUUS	80	100	100	50	67	100	100	100	83	50	50
MUUT YDINTOIMINNAT	79	80	74	77	93	92	84	72	55	71	56

Taulukko 1: Liikunnan edistäminen kunnissa TEA pistemäärät 2024 sisältöalueittain

Liikkumisohjelmassa tavoitteena on, että liikunnalla ja liikkumisella on keskeinen rooli osana strategioita sekä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä kunnissa ja hyvinvointialueella. Kuntien osalta arviointia tehdään TEA viisarilla.

TEAvisarissa arvioidaan, kuinka hyvin liikunnan edistämisen sisältöjä on kirjattu hyvinvointikertomukseen ja kuinka hyvin liikunnan edistäminen on kirjattu erilaisiin strategioihin (Taulukko 2).

	KOKO MAA	LAHTI	HEINOLA	ORIMATTILA	HOLLOLA	ASIKKALA	IITTI	KÄRKÖLÄ	PADASJOKI	SYSMÄ	HARTOLA
Liikuntastrategioissa	73	30	90	70	100	70	100	90	60	10	60
Hyvinvointikertomuksessa	70	67	67	100	67	67	100	67	100	33	67

Taulukko 2: Liikunnan edistäminen asiakirjoissa TEA pistemäärät kunnittain 2024

TEAvisarissa arvioidaan myös, onko valtakunnallisia suosituksia ja ohjeistuksia käsitelty johtoryhmissä ja luottamushenkilöhallinnossa (Taulukko 3). Keskimäärin Päijät-Hämeen kunnissa ollaan valtakunnantason yläpuolella, mutta kuntien käytännöissä on isoja eroja.

	KOKO MAA	LAHTI	HEINOLA	ORIMATTILA	HOLLOLA	ASIKKALA	IITTI	KÄRKÖLÄ	PADASJOKI	SYSMÄ	HARTOLA
Luottamushenkilöhallinnossa	65	67	67	33	0	100	50	33	0	0	0
Johtoryhmässä	50	75	75	100	75	100	50	75	38	25	0

Taulukko 3: Liikunnan edistämisen asiakirjojen käsittely kunnissa TEA pistemäärät kunnittain 2024

4.3. Liikkuvat kokonaisuudet

Kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa on Liikkuva varhaiskasvatus -toimintamallia toteuttavia varhaiskasvatusyksiköitä. Yhteensä toiminnassa mukana olevia yksiköitä on 101. Liikkuva koulu -toimintamalli tavoittaa 40 % Päijät-Hämeen peruskoululaisista. Toimintamallia toteuttavia kouluja on Kärkölää lukuun ottamatta kaikissa kunnissa. Liikkuva opiskelu -toimintamallissa on mukana 60 % Päijät-Hämeen lukioista ja 100 % ammattioppilaitoksista.

4.4. Rahoituksia ja avustuksia

Liikunnan edistämistyöhön liittyvä kehittämistyö ja uusien toimintamallien pilotointi ja juurruttaminen sekä investoinnit toteutuvat usein erilaisten hankerahoitusten kautta.

4.4.1. AVI:n myöntämät avustukset

Aluehallintovirastosta eli AVI:sta on haettavissa vuosittain avustuksia liikuntaa edistäviin kokonaisuuksiin. Pääsääntöisesti kunnat toimivat hakijoina. Lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminta-avustusten hakijoina voivat toimia myös muut tahot ja harrastustoiminnan sisältö voi olla myös muuta kuin liikuntaa. Lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan myönnettiin Päijät-Hämeeseen avustusta yhteensä 73 500 €.

Vuoden 2024 aikana oli kunnille haettavana avustuksia Harrastamisen Suomen malliin, Liikkuva opiskelu / Liikkuva koulu toimintaan sekä Liikunnalliseen elämäntapaan. Lisäksi liikuntapaikkarakentamisen alle 1,2 milj.€ hakeavustukset myöntävät AVI ja sitä suuremmista hankkeista vasta Opetus ja kulttuuriministeriö (OKM). OKM myönsi Päijät-Hämeeseen 2024 avustusta liikuntapaikkarakentamiseen Hollolan uimahallin peruskorjaukseen 800 000 € ja Suomen urheiluopistolle 750 000 € tennis/padelhallin peruskorjaukseen ja laajentamiseen. Taulukossa 4 on nähtävissä kunnille myönnetty avustukset vuonna 2024.

	LIIKKUVA KOULU / OPISKELU	LIIKUNNALLI-NEN ELÄMÄN-TAPA	HARRASTAMI-SEN SUOMEN MALLI	LIIKUNTAPAIK-KARAKENTA-MINEN
LAHTI	81 000 €	49 000 €	280 000 €	-
HEINOLA	9 000 €	17 000 €	50 000 €	-
ORIMAT-TILA	48 000 €	17 000 €	45 000 €	60 000 €
HOLLOLA	29 000 €	-	80 000 €	800 000 € (OKM)
ASIKKALA	40 000 €	21 000 € ja 32 000 €	35 000 €	200 000 €
IITTI	-	-	-	60 000 €
KÄRKÖLÄ	-	20 000 €	13 300 €	60 000 €
PADASJOKI	-	12 000 €	-	-
SYSMÄ	-	-	16 000 €	-
HARTOLA	-	-	10 000 €	-

Taulukko 4: Kunnille myönnetty avustukset 2024

4.4.2. Muita avustuksia

Liikenne ja viestintävirasto Traficom myönsi 2024 avustusta kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelmien sekä investointiohjelman kautta. Päijät-Hämeessä avustusta saivat Hartola Tähtitien kevyenliikenteenväylän rakentamishankkeeseen 190 086 € ja Lahti Rakokiventien perusparannukseen 350 000 € sekä Orimattilan kaupunki kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman laatimiseen 22 500 €.

Uudenmaan ELY-keskuksesta oli haettavana vuoden 2024 lopulla valtionavustuksia kuntien lähivirkistysalueiden ja lähiluontoalueiden kunnostamiseen, kehittämiseen sekä palvelujen parantamiseen osana Suomi liikkeelle -ohjelmaa. Rahoituspäätöksiä ei ole vielä julkaistu.

Kunnat tukevat vuosittain liikunnan kansalaistoimintaa mm. tarjoamalla tiloja ja jakamalla avustuksia seura- ja järjestötoimijoille. Tietoa kuntien avustuksista ei ole saatavilla kootusti.

4.4.3. Hyvinvointialueen avustukset

Päijät-Hämeen hyvinvointialue tukee vuosittain kansalaistoimintaa mm. myöntämällä toimintaavustuksia sekä yhteiskehittämisen avustuksia. Liikuntaan liittyvänä järjestöavustuksina myönnettiin vuonna 2024 MOTO-liikuntaryhmien järjestämiseen Harjulan settlementille 5000 € sekä Liikuntaneuvonnan kehittämistyöhön Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:lle 8000 €. Lisäksi yhteiskehittämisen avustuksena kuntokummitoimintaan Päijät-Hämeen hyvinvointipalvelujen kehitys ry:lle 38 500 €.

4.5. Ohjelmaan liittyvät hankkeet

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry. teki koko maakunnan aluetta koskevan hakemuksen Suomi liikkeelle -ohjelman innovaatorahoitukseen, mutta rahoitusta ei myönnetty. Selkeästi Liikkuva Päijät-Häme ohjelmaan liittyviä hankkeita on käynnissä neljä.

4.5.1. Päijät-Häme – Suomen liikkuvien maakunta

Kesto: 1.1.2024–31.12.2026

Koordinointi: Päijät-Hämeen liitto

Rahoitus: 87 000 € / vuosi

Rahoittaja: Päijät-Hämeen kunnat

Projektipäällikkö: Saila Juntunen, 044 0773 002, saila.juntunen@paijat-hame.fi

Lisätietoja: <https://paijat-hame.fi/projektit/suomen-liikkuvien-maakunta/>

Kuvaus:

Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet:

1. Kokonaisvaltaisen, hallinnonrajat ylittävän yhteistyön vahvistaminen
 - Liikkuva Päijät-Häme -ohjelman sekä projektien etenemisen varmistaminen
 - Ohjausryhmän ja projektien yhteistyöryhmän toiminnan koordinointi
 - Yhteistyön rakentaminen uusien toimijatahojen kanssa esim. elinkeinoelämä, media
 - Tietojohtamisen ja hankeyhteistyön tiivistäminen

2. Olemassa olevien resurssien maksimaalinen käyttö
 - Korkeakoulu ja oppilaitosyhteistyön tiivistäminen
3. Vaikuttavien toimintamallien vahvistaminen ja käyttöönotto kunnissa
 - Tuki tietojohdantamiseen ja toimintamallien jalkautukseen
4. Hyvien käytäntöjen jakaminen sekä kuntayhteistyön tiivistäminen
 - Kuntien tarpeiden mukainen työ
 - Yhteistyö kuntien liikuntatoimen viranhaltijoiden sekä muiden tahojen kanssa

4.5.2. Älykäs urheiluolosuhde

Kesto: 01.10.2024–31.12.2026

Koordinointi: Suomen Urheiluopisto

Rahoitus: 260 168 €

Rahoittaja: Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Projektipäällikkö: Juhani Karstila, +358 45 7885 1971, juhani.karstila@vierumaki.fi

Lisätietoja: <https://vierumaki.fi/hanke-ja-kehittamistoiminta>

Kuvaus:

Hankkeen tavoitteena on:

1. tiivistää alueellista yhteistyötä kunnossapidon suunnittelun, osaamisen kehittämisen ja myöhemmin mahdollisen toteuttamisen osalta,
2. kehittää uusia käyttäjälähtöisiä ja markkinoita houkuttelevia teknologisia ratkaisuja liikuntaolosuhteisiin,
3. toteuttaa urheiluolosuhde, jossa teknologian avulla voidaan tuottaa tietoa ja lisäarvoa niin liikuntapaikkojen ylläpidon kuin urheiluvalmennuksen tueksi synergiahyötyjä korostaen (laji- ja olosuhdekohtainen pilotti) sekä
4. tunnistaa koulutuksen puolella teknologian ja liikunnan toimialan toimintaympäristön muutokset ja tehdä suunnitelma tarvittavan uuden osaamisen tuottamisesta alueen toisen asteen oppilaitoksissa ja korkeakouluissa.

Tuloksena syntyy:

1. alueellinen liikuntapaikkojen ylläpitomalli, joka tähtää kustannustehokkaampaan liikuntaolosuhteiden ylläpitoon,
2. toimintamalli osaamisen rekrytointiin, jakamiseen ja jatkuvaan kehittämiseen perustuen tunnistettuihin osaamistarpeisiin ja niissä tapahtuviin muutoksiin sekä
3. selvitys ja siihen liittyen uusia ratkaisuja teknologian ja siitä syntyvän datan hyödyntämiseksi valmennuksen, ylläpidon, turvallisuuden ja liiketoiminnan kehittämisen tarpeisiin olosuhteiden osalta.

Toiminta kohdistuu Päijät-Hämeen maakunnan liikuntapaikkoihin ja niitä ylläpitäviin tahoihin. Ensimmäisestään hankkeen kautta kehitetään kaupunkien ja yleishyödyllisten toimijoiden olosuhteiden rakentamisen, kunnossapidon ja kehittämisen yhteistyötä.

4.5.3. STEP-UP

Kesto: 1.4.2024–31.3.2028

Koordinointi: Business Agency Burgenland (Itävalta)

Rahoitus: 2,1milj.€ (Päijät-Häme n. 180 000 €)

Rahoittaja: Interreg Europe

Projektipäällikkö: Harri Kuusela, +358 44 077 3630, harri.kuusela@paijat-hame.fi

Lisätietoja: <https://paijat-hame.fi/step-up/>, Hankkeen interreg europe verkkosivut (englanninkielinen sivusto): <https://www.interregeurope.eu/step-up>

Kuvaus:

Hankkeen tavoitteena on edistää kävelyä. Kävely on ainoa todellinen hiilidioksidipäästötön kuluväline, mutta se on usein aliarvioitu perinteisissä liikennejärjestelyissä. Hankkeessa pyritään ymmärtämään, millaisia prosesseja on noudatettava, toimia toteutettava, resursseja kohdennettava ja indikaattoreita asetettava erilaisten kävelyä koskevien suunnitelmien edistämiseksi. Hankkeen tavoitteena on tukea Euroopan alueita tässä prosessissa.

STEP UP:ssa hyödynnetään systemaattista (Walk21) lähestymistapaa kävelypolitiikan kehittämiseen. Lähestymistavan avulla arvioidaan alueiden tilaa, nykyisiä sitoumuksia ydintavoitteiden saavuttamiseksi, tunnistetaan vahvuudet ja heikkoudet ja havaitaan kehittämiskohteet sekä oppimismahdollisuudet. Prosessi sisältää 8 vaihetta: sitoutuminen, tutkimus, osallistuminen, arviointi, tarkastelu, suunnittelu, todiste ja investointi. Prosessi voi parantaa kävelypolitiikan käytännön kehittämistä, toteuttamista ja tehokkuutta. Lähestymistavassa on nimetty 5 tärkeintä kehittämiskohdetta, jotka ovat: infrastruktuuri, tietoisuuden lisääminen, valmiuksien kehittäminen, kävely ja julkinen liikenne sekä maankäytön suunnittelu. Kehittämiskohteiden avulla on tarkoitus lisätä kävelyä, parantaa turvallisuutta, saavutettavuutta/mukavuutta ja kehittää kapasiteettia.

STEP UP hankkeen tavoitteena on varmistaa, että eurooppalaiset kävelypolitiikat ovat mahdollisimman tehokkaita yhteisen vision, *turvallisempi, terveempi, puhtaampi ja kestävämpi Eurooppa*, toteuttamisessa.

4.5.4. Kohti liikkuvampaa ja sporttisempaa Päijät-Hämettä

Kesto: 1.1.2025–31.12.2025

Koordinointi: Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry.

Rahoitus: 19 801 €

Rahoittaja: Päijät-Hämeen liitto, AKKE-rahoitus

Kuvaus:

Hankkeen tavoitteet:

1. Selvittää Päijät-Hämeen liikunta- ja urheiluseurojen nykytila
2. Tuloksena arvioidaan seurojen vahvuudet, haasteet ja kehitystarpeet.
3. Luodaan visio urheiluseurojen ja muiden liikuntayhdistysten kehittämistarpeista vuoteen 2030.
4. Määritellään pitkän aikavälin tavoitteet ottaen huomioon yhteiskunnallinen tilanne.
5. Kehitetään konkreettisia toimintamalleja, jotka tukevat seurojen ja muiden yhdistysten liikunta- ja harrastustoimintaa uusille kohderyhmille

Liitteet

Liikkuva Päijät-Häme 2030 ryhmien jäsenet 1.2.2025

Ohjausryhmä:

Petri Virolainen, hyvinvointialuejohtaja, Päijät-Hämeen hyvinvointialue /ohjausryhmän puheenjohtaja
Sari Niinistö, hyvinvointialueen hallituksen pj., Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Kari Hyytiä, maakuntahallituksen nimeämä edustaja
Niina Pautola-Mol, maakuntajohtaja, Päijät-Hämeen liitto
Mai-Brit-Salo, aluejohtaja, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry.
Rinna Ikola-Norrbacka, kunnanjohtaja, Asikkalan kunta
Petri Haapanen, sivistysjohtaja, Asikkalan kunta
Aleksi Nystöm, liikuntajohtaja, Lahden kaupunki
Merja Heino, vararehtori, LUT-konserni
Peter Gabrielsson, toimitusjohtaja, Suomen Urheiluopisto
Heta Vihervirta-Vuontelo, toimitusjohtaja, Päijät-Hämeen yrittäjät
Anne Vanhala, toimitusjohtaja, Hämeen kauppakamari
Saila Juntunen, projektipäällikkö, Päijät-Hämeen liitto / ohjausryhmän sihteeri

Yhteistyöryhmä:

Saila Juntunen, Päijät-Hämeen liitto / vastuhenkilö
Mai-Brit-Salo, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry.
Marjukka Tiainen, Kolmen Kampuksen Urheiluopisto
Jukka Tiikkaja, Suomen Urheiluopisto
Keijo Kylänpää, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry.
Jaakko Rätty, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry.
Risto Kuronen, Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Iiris Salomaa, Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Matti Kettunen, Asikkalan kunta
Arto Virtanen, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry. 31.12.2024 asti
Juhani Karstila, Suomen Urheiluopisto 1.1.2025 alkaen

Harrastaminen:

Jaakko Rätty, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry. / vastuhenkilö
Maija Turja-Harjula, Lahden kaupunki
Kati Mälkki-Karttunen, Suomen Urheiluopisto
Ville Kämppi, Suomen Urheiluopisto
Virpi Remahl, Kolmen Kampuksen Urheiluopisto, Pajulahti
Jaana Jokinen, Kolmen Kampuksen Urheiluopisto, Pajulahti
Johanna Ylinen, Päijät-Hämeen Urheiluakatemia
Sami Karvonen, Union Plaani ry
Miia Simpanen, Lahden Taitoluistelijat ry.
Ville Majala, Päijät-Hämeen Hyvinvointialue
Iiris Salomaa, Päijät-Hämeen Hyvinvointialue
Maria Heikkilä, Helsingin yliopisto
Saila Juntunen, Päijät-Hämeen liitto

Liikuntaneuvonta:

Keijo Kylänpää, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry. / vastuhenkilö
Useita eri kehittämisryhmiä

Olosuhteet & ympäristö:

Arto Virtanen, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry. / vastuuhenkilö 31.12.2024 asti
Juhani Karstila, Suomen urheiluopisto / vastuuhenkilö 1.1.2025 alkaen
Juha Hertsi, Päijät-Hämeen liitto
Aleksi Nyström, Lahden kaupunki
Aliisa Heinäaro, Lahden kaupunki
Maria Kaikkonen, Heinolan kaupunki
Matti Kettunen, Asikkalan kunta
Aki Tiihonen, Asikkalan kunta
Jukka Tiikkaja, Suomen Urheiluopisto
Paavo Leinonen, Vierumäen Infra Oy
Marko Ruti, Kolmen Kampuksen Urheiluopisto, 1.1.2025 alkaen
Esko Ihamäki, Kolmen Kampuksen Urheiluopisto
Marju Prass, Lahden yliopistokampus
Iiris Salomaa, Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Saila Juntunen, Päijät-Hämeen liitto
Tero Kuorikoski, Kolmen Kampuksen Urheiluopisto / Pajulahti 31.12.2024 asti

TKI-toiminta, kehittävä arviointi & palvelumuotoilu:

Paula Harmokivi-Saloranta, Haaga-Helia / vastuuhenkilö 31.12.2024 asti
Kati Peltonen, LAB / vastuuhenkilö 1.1.2025 alkaen
Marju Prass, Lahden yliopistokampus
Maria Kaikkonen, Heinolan kaupunki
Matti Kettunen, Asikkalan Kunta
Tero Rantala, LUT-konserni
Riitta-Maija Hämäläinen, Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Mai-Brit-Salo, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry.
Nina Tohkanen, Kolmen Kampuksen Urheiluopisto
Heini Wennman, Kolmen Kampuksen Urheiluopisto
Jenni Harala, Haaga-Helia
Minna-Maija Salomaa, Lahden yliopistokampus
Riika Kivelä, Päijät-Hämeen liitto
Saila Juntunen, Päijät-Hämeen liitto

Sähköiset lähteet

Aluehallintoviraston avustukset, <https://aviavustukset.fi/>

Liikkuva koulu, <https://liikkuvakoulu.fi/>

Liikkuva opiskelu, <https://liikkuvaopiskelu.fi/>

Liikkuva Varhaiskasvatus, <https://liikkuvavarhaiskasvatus.fi/>

Move! -mittaustuloksia, <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/move-mittaustuloksia> ja
<https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index>

OKM avustukset, <https://www.tutkihallintoa.fi/valtionavustukset/tutkiavustuksia/>

TeaViisarin tulokset, <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset>

Päijät-Hämeen liitto

The Regional Council of Päijät-Häme

Päijät-Hämeen liitto | Hämeenkatu 9 A, PL 50, 15111 Lahti | toimisto@paijat-hame.fi